

Szerkesztőségi iroda:

Dobay János könyvnyomdája,
saját házában.

Kiadó hivatal:

Winkle Gábor könyv-
árús üzlete,
főter, Prág-ház.

BÉKÉS

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések felvételnél Gyulán Winkle Gábornál és a szerkesztőségénél. — Díj: 50 szóig egyszeri hirdetésnél 60 kr., 100 szóig 1 frt., kétszeri hirdetésnél 25%, háromszori hirdetésnél 50% elengedés. — Nagyobb hirdetéseknel méltányos ár-elengedés. — Nyiltér Garmondsora 10 kr.

Megjelen
hetenként egyszer,
minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Három óra . . . 1 ft
Hat óra . . . 2 ft
Kilenc óra . . . 3 ft

Kérdések.

(Vége.)

Azt mondja My., hogy „oly tanrendszer, mely a tudományok jelen magas színvonalán állva az ismereteknek közvetlen értékét kimutatná, a tanulást élvezetessé tenné.” Mily gallimathias! Ad-e a tapasztalt okos anya csecsemőjének rostélyos pecsenyét? Miért nem ad? Mert az belátja, hogy a csecsemőnek sem rágó, sem emésztő szervei ahhoz valók nincsenek. Nem csecsemő-e a gymnasialis „ifju” a tudomány „magas színvonalához” mérten? Nem emlékezik-e rá My., ha csakhogy valamely gymnasiumnak volt hálátlan tanítványa, hogy még az egy ismeretlenü egyenletekkel, az illető tudománynak ezen piczike kis ágával, sem tudott tisztába jönni? Nem éri-e magában, hogy Petzval vagy Nendwich még ma is hiába tartana neki előadást? Nem tudja-e, hogy minden rendszeres tudomány kifejtett és fegyelmezett értelmet feltételez, s hogy ennél fogva a még kifejtetlen gymnasialis anyagát, de nem rendszeresítheti? Hisz a még ezen anyaggyűjtéssel foglalkozó gymnasiumot is csak épen most vándolta My. azzal, hogy tanítványait „tulerheli”! mivé lennének a tanítványok, My. saját logikája szerint akkor, ha a tudományok magas színvonaláig csigázhatnának fel? A tudomány érett gyümölcs; józan ember tavasszal nem akarhat érett gyümölcsöt szedni. — De ha „magas színvonalu” tudományt adni a gymnasiumban nem lehet, lehet-e akkor annak „közvetlen értékét kimutatni”? De ha lehetne is legalább a gymnasialis tananyag „közvetlen értékét” minden lépten-nyomon kimu-

tatni, nyerne-e vele a tanuló? Talán megérdemel Schmid „Encyklopaediája,” vagy ha a magyarnak jobban hisztünk, Lubrich legújabbán megjelent „Neveléstudománya” annyit tiszteletet, hogy elhagyjuk neki, miszerint „a közéletanoda tanulója sem képes a tanuláshoz az életre áradó üdvös következményeit belátni,” és pedig azon természetes oknál fogva nem, mert a belátás alapja, egy felől a megfelelő értelem, másfelől a megfelelő életismeret hiányzik. De ha belátná is, mit nyerne vele, ha anyagilag több, alakilag még kevesebb nyújtatnék neki? Csakhamar lefoszlandó ismeret rongyokat, lefoszlandókat azért, mert az alaki képzettség fonala, melynek rovására a „közvetlen érték” folytonos kimutatása történnék, nem tartanák azokat össze. Avagy talán nem értjük egymást? Talán My. a „közvetlen érték” alatt csak a szemléltetést és kísérleteket érti? Így meg nincs oka kifogásra, mert ezeket a gymnasium bőségesen nyújtja.

Azt mondja My., hogy „kétszeres átokra nyílik ajka a jelen poshadt, pedáns tanrendszer ellen.” Ezen blasphemából három szó üti meg az ember fülét: átok, poshadt, pedáns. My. kénytelen magának be vallani, hogy a gymnasiumnak nem szabad megszervezni e magában a nem-haladó tanítványt; következőleg annak, a ki a gymnasiumban több-kevesebb évet töltött, fejlődnie, ismereteket szereznie, tehát valamit nyernie okvetlenül kellett. Ha később az ember ezen nyeresemény mekkoraságát számtani bizonyossággal meghatározni nem tudja, az a nyeresemény létezését és becsét meg nem szünteti. A trágya eltűnik; tagadjuk-e azért termékenyítő erejét?

Ha My. a gymnasiumnak semmit sem köszönhetne, hol vette volna a képességet még ezen blasphemia fogalmazásához is? Ha pedig valamit köszönhet, hogy nyílhajlik ajkai azon intézet ellen, a mely elsetéitült lelkét, sőt úgy lehet testét is, éveken át gondosan táplálta. A szemétdombon mérges gomba terem; hát az átok, különösen a jóltevők ellen szórt átok, hol terem? A választ megelheti My. az erköstanban; vagy, ha ezzel nem él, megelheti bármelyik Conversations-Lexiconban; vagy, ha ez sem kelendő nála, megelheti a művelt emberek gyakorlati erköstanában. Ez utóbbit leginkább azért ajánlom, mert ennek segítségével azon kiváló dicsősége felismeréséhez is eljuthat My., hogy széles ez országnak valamennyi kitiünő és nem kitiünő volt gymnasialis fiai között tudtommal egyedül neki jutott ki azon szellemi felsőbbség, hogy a gymnasiumok semmisségét belássa s azon erkölesi bátorság, hogy a gymnasiumokat lesújtó átkát, hirteligen dörögje a világ fülébe. Nincs is benne kétségem, hogy az a 30,000 szüle, a kik még e pillanatig bizalommal küldték gyermeküket a gymnasiumba, még a beálló szünnapok alatt kikérendi My. böles tanácsát a jövőre nézve. — Hát csak „poshadt” a gymnasialis tanrendszer? No lám! Még eddig azt gondoltuk mi kicsike mások, hogy a poshadtság a mozdulatlansággal jár együtt; ime most felfedezi My., hogy a mozgás eredményezi a poshadtságot. Mitután tényeket kiszopni az újunkból nem lehet, pusztá levegőből beszélni meg okos emberhez nem illik, tekintse meg My. például Schmid vagy Witteben az egyes államok gymnasialis ügyének leírását, vagy akar csak a

„Gymnasialwesen”-nek egy évi folyamát, vagy ha a német nem izlik, a „Tanáregylet közlönyé”-t és a „Magyar Tanügy”-et, és csakhamar meggyőződik arról, hogy uralkodók, ministerek, híres tudósok, egyházak, városok a gymnasiumoknak, mint a tanügy derekának tantervét, mindenha kiváló figyelemmel kísérték; aztán pedig arról, hogy azon kiváló figyelem folytán alig mult el a reformatió kezdetétől fogva a mai napig például Poroszországban 10 év a nélkül, hogy a gymnasium szervezésén valamely változtatást nem tettek volna. Ha már most My. hozzáadja ezen tényhez annak tudását, hogy a magyarországi gymnasiumok a németeken történt javításokat időnként utánozták; ezen tudáshoz még hozzájárul My. azon személyes tapasztalása, mely szerint gymnasiumaink tanterve változott a negyvenes, változott az ötvenes, változott a hatvanos években és most ismét a változás küszöbén áll, sőt például a protestansoké a lefolyt évben már változott is; lehetetlen be nem látnia, hogy „poshadt” kifejezése képtelen valótlanság. Vagy abban áll a poshadtság, hogy a classicus nyelveket nemcsak ki nem küszöbölték, sőt a gymnasialis tantályam tengelyét, a képzés központját állandólag megtartották? Hát a kocsigyártást nem vádolná My. poshadtsággal amiatt, hogy a kocsis egyéb részeinek változtatása mellett a kereket mindeddig megtartotta s mind eddig keresre csinálta? A gymnasiumban ilyen kerék a nyelvek. Minden egyéb tárgyat tágithatunk, szűkíthetünk a gyakorlati élet követelményei és a tanuló ifjuság ereje szerint; de a classicusokat, legalább az egyiket, elcsapnunk avagy még ösz-

A régi dal.

Egy rég felejtett méla dallam
Zsong újra át lelkem felett,
És szól hozzám rég mult időről,
Mit a jelen úgy elfedett!

Letűnt ábrándok bívós fénye
Borul reám szelídeden —
Megtisztul a lég is felettem,
És édes illatot lehell.

Ugy szól a dal, mint zenge régen
A halvány lányunk ajkain —
S megújul a szép percz varázsa
Ismerős régi hangjain.

És föléled a mult szerelme;
— Ah újra érzem sugarát!
S szívem fagyos zord kérge tágul,
S egy rezgő könybe olvad át.

Oh oly ártatlanok valánk!....

Oh oly ártatlanok valánk,
Hogy szerettük mi a virágokat!
S mily édes kéjjel sgtuk el
A szívünk szötte csicska álmokat.

Hogy meghódított egy madár,
Mely a berekben édesen dalolt —
Figyelve vontuk meg magunk,
Holott az árnya lomb reánk hajolt.

S mi ekkor keletünkben megrezdülte,
Mint fényes hirtatsepp a levelen —
Szentül hittül más nem lehet:
Mint örök tizta édes szerelem.

Oh oly ártatlanok valánk!
Nászkoszodnánk hogy örültem én —
Alig fért feblembre szívem,
Hogy oly boldognak láthatott szegény.

S midőn remegve a gyönyörtől
A szent oltár elébe álltatok —
Szemembe még köny is toltul,
Bár szegyéllém, hogy oly gyerek vagyok!

Csipkebokor.

I.
Ablakánál.

Soká figyeltem ablakánál
Egy méla bus dalt zenge épen —
S szelid viszhang kelt lágy dalára
Szívem legtitkos rejtekében.

Zengé a mult idők varázsát,
Ifja igaz, meleg szerelmét,
Titkát az illatos bereknek,
Hol lelkők egymásba lehellék.

Aztán dala keservbe olvadt,
S úgy fájlalá oncsalfaságát!
Epedt édes, régi csókért,
S szomjazá a multak varázsát.

S elhalt a dal... mogorva arccsal
Belépett férje a szobába —
Ah, hogy szaladt keblére, s mennyi
Csókot kapott borzas szakállá!..

II.

Lejátszottuk hát a komédiát...

Lejátszottuk hát a komédiát,
Mert hisz' az volt szerelmünk, semmi más!
Szép szakaszokra oszlék szét ez is,
És vig vala a végső felvonás!

Egymás szemre vontott-e, vagy szive?
Már nem tudom, csakhogy összejövünk,

És lágy szerelmi mámor szált reánk —
S a boldogság ege hajlott fölénk.

Az ér mellett ha vigan járdalánk,
A madarak megirigylék dalunk,
Én rád néztem, s te — nem tudom hová...
Midőn igérok: hogy együtt halunk.

Aztán szét mentünk... s míg a messzeség
Rólam egy hangot sem hajtott feléd,
Te mélyen égő keservebe' tán,
— Egy vig menyegzőn pártád letevéd! —

Erős vigasz.

Oh ne csüggedj szegény szívem,
Bár csalódnod kellett.
Viseld te szép szelíden
A réad mért sebeket.
Fájdalmidat titkold inkább,
Semhogy ki kaczagjanak —
S ne kolduld a vigasz irját,
Melyre csak új köny fakad.

Légy erős te, — hisz' az élet
Örök küzködésből áll;
Ha az egyik felleg széled,
Már egy más helyébe száll.
Mosoly és köny egymást váltják,
Minden olyan rendbe lép —
S mikor épen sem kívánják,
Akkor jó meg a setét.

Ne csüggedj hát szegény szívem,
Vedd te könnyen sorsodat —
S ne nézd más üdvét irigyen,
Ne a boldog álmokat.
Tudtál hinni és szeretni.
Vigaszodul ez legyen;
— De a ridég jég közönyre,
Az elhullott forró könyre,
Ne emlékezz sohasem!..

TÁRCZA.

KÖLTEMÉNYEK

SIPOS SOMÁTÓL.

Az életből.

Ugy vonz a vágy ki a világba,
Hol babér, dicsőség terem!
S mi elhagyjuk szülői házunk,
S élünk vágy közt, örömtelen.

S nagy epedve csak várjuk, várjuk
A hirnevet és a babért,
S hogy homlokunk nem körzi még sem,
Ráfogjuk: a világ nem ért!..

S míg azt hisszük, hogy minden ember
Egy ördög, mely üdvünkre tör,
Megejt a gyűlölség, s szívünkről
Minden szebb zománcot letör!

Ha kérdik: mért zsiabadt kedélyünk,
A sorsra toljuk az okot —
Mi hisszük azt, hogy a szerencse
Mosolyogni szeazélyből szokott.

S mert télenül hiába várjuk,
S mert tenni nem tudunk mi már,
Honnán oly balgán indulánk ki,
S büszkén, mint hódító király:

Megtérünk a szülői házba;
De későn már, lelkünk setét —
Megtérünk, hogy megátkozhassuk
A napot, melyen születénk!

Mai számunkhoz Dr. László Elek „Utatisása az uralgó váltóláz alkalmából” van mellékelve.

hogyan kénytelen nyomtatni a szörnyű nitjuk, hogy a környék...
 — A lekedési...
 — A béke...
 1. Dalán...
 2. Szent...
 3. Dalán...
 4. Intés...
 5. Harca...
 6. Szózat...
 1 ft. Álló...
 Az előad...
 8 óra...
 1 „Nag...
 2. „Első...
 3. a) „I...
 b) Valse...
 4. „Ere...
 5. „Mag...
 6. „Rák...
 Zongora...
 1 ft. A rend...
 2. Mert az országos vásárokat látogatni...
 3. Mert számtalan példa bizonyítja azt...
 4. Mert az ily bandák a koldulásból üzlet...
 5. Mert az ilyen bandák további létezése...
 6. Mert csak így lehet elérni azt, hogy eme...
 (S. S.) Ismeretlen szörnyállat...
 — (S. S.) —
 11.) —
 csi és a...
 ták a mu...
 termést...
 által kiv...
 korolni...
 nek érté...
 lett — r...
 célszert...
 lással se...
 felmondá...
 tical tek...
 tosb egy...
 — Is

— **Jegyzéke** a gyulai kir. törvénytörvényeknél 1872. július 15., 16., 17. és 18-án előadandó bűnpereknek.
 Előadó: *Nogáll László bíró.*
 585—1872. Plása Péter és társai tolvajsági ügye.
 684—1872. Kós Patai Sándor és társai súlyos testi sértési ügye.
 680—1872. Gulyás Imre tolvajsági ügye.
 681—1873. Herbert János és társai súlyos testi sértési ügye.
 659—1872. Dézsi Jakab és társai tolvajsági ügye.
 735—1872. Maglóci Zsuzsanna gyermekgyilkossági ügye.
 647—1872. Gergely Mihály és társai súlyos testi sértési ügye.
 711—1872. Stiasnyi Pál és társai életbiztosítás elleni vétségi ügye.
 736—1872. Pollák Mózes és társai sikkasztási ügye.
 729—1872. Zevegny Mária és társai sikkasztási ügye.
 741—1872. Mengyán András súlyos testi sértési ügye.
 732—1872. Hajdu Ferenc és társai tolvajsági ügye.
 737—1872. Cs. Kis Sándorné tolvajsági ügye.

— **Szerencsétlenség.** Egy vidéki ácsmester a csabai indóháznál egy vagon előtt állva, annyira elmerült a beszélgetésben, hogy nem vevé észre a másiknak közeledtét, az összeütközés által karját törte.

— **Debreczen a bécsi világiállításon.** Katona András, debreczeni iparos egy eskübőrös kulacsot s egy szerződést fog a kiállításra küldeni. A kulacsot valódi remekműnek mondják. Egyik oldalán az ország címere s a kiállító neve, a másikon Debreczen címere díszlik.

— **A borsod-miskolczi kiházasító egyesület,** mely szédelgéseivel a közönséget több millióig megkárosítja — zár alá vétetett, Miskolcson, Pesten és Aradon. — Követni fogja ezt valószínűleg a többi ügynökségek zár alá vétele is. — Mint hallatszik a bevezetett összeg Gyulán még eddig jelentéktelen, de az illetőkre azért eléggé sújtó. — Ismét egy a közönség zsebe árán nyert lecke, hogy odafenn egy kissé, körültekintőbbek legyenek a pénzintézetek engedélyeinek megadásában.

— **Néhány ügynev. bank,** minők Pesten minden zugban találhatunk, most pályázatot hirdet néhány fogdmegre, vagy is oly utazó ügynökökre, kik sok sorsjegyet tudnak elhelyezni részletfizetésekre. Képzelteti a t. olvasó, mily fajta bankok az ilyenek, melyeknek fő tiszteletk a szédelgés ez ága. Mi azonban kötelességünknek ismerjük a t. közönséget övni, nehogy minden jött ment agensfélnék lépze kerüljön, mert hiszen még mindenki visza emlékeztetik a Sándor-féle bankházra, a mely szintén sorsjegyeket árulgatott a vidéki közönségnek részletfizetésre és aztán 200000 forint deficietel meg néhány napi fogsággal tovább állott, a részletfizetők pedig még most is várhatják a visszafizetés napját. — Mi azt igen jól tudjuk, hogy a sorsjegyvásárlás egyszerű nem minden embernél lehetséges és azért csak két módot ajánlhatunk e célra: vagy álljanak össze többen és alakítsanak sorsjegyvásárló társulatot és csak magában azon többlet mit a bankárnak fizetnek is jutalmazza a vállalatot, vagy pedig ha ezt nem tehetik, vásárolják sorsjegyeiket ismert hiteli bankházakban, ne pedig zugbankároknál, a kik különben sensalok szoktak lenni és csak akkor veszik fel a bankár címet, midőn valami nagy szédelgésben török a te-jöket. Tehát csak ovatosság! (S. S.)

— **Vásárunk közeledtével** mint következőre méltó szabályrendeletet közöljük Makó városának a maki országos vásárok alkalmával megjelenni szokott sátoros cigányok, csonka és nem csonka idegen koldus társaságoknak az országos vásár és városból való kitiltása végett tett intézkedését.

„Az országos vásárok alkalmával sátoros cigányok és idegen koldusok megjelenése az alábbi indokoknál fogva befogatás és erős fedezet melletti elkísértetés terhe alatt ezenel betiltatik.

Indokok.

1. Mert a sátoros cigányok, mint számtalan eset tanuskodik, nem vásárlás, hanem tolvajlás, és zsebmetszés végett látogatják a vásárokat.
2. Mert az országos vásárokat látogatni szokott nyomorék koldusbandák, nem természetszülte nyomorékok, hanem vétkezes erőszak áldozataiból állanak.
3. Mert számtalan példa bizonyítja azt, hogy az ily koldus bandák a legkegyetlenebb gyilkossággal összekötött rablásokat követik el.
4. Mert az ily bandák a koldulásból üzlet csinálnak, s épen azért gyönyörű társaságuk szaporítása végett ártatlan és nem ritkán jó családok gyermekeit lopják el és csonkítják meg.
5. Mert az ilyen bandák további létezése a közérkölség és társadalmi élet haladásával merőn ellenkezik, a 19-ik századnak pedig gonyos felkiáltópéldányai.
6. Mert csak így lehet elérni azt, hogy eme bűnös iparág végkép beszüntetessék.

(S. S.) **Ismeretlen szörnyállat** Egy szarvasi fiatal ember közelében a halászelki Köröspart mellett vadászgatván, a sűrű sásban egy sárgás szőrű négy lábú állat ugrott fel előtte. A mi vasárnapi puskásunk a helyett hogy rálőtt volna utánna vetette magát. Az állat egyenesen a körösnök tartott, a midőn a vízbe akart volna szökni, fiatal emberünk megragadta; de az állat oly erős marást ejtett ujain,

polgárainak kiképeztetését. Ilyen képzett tanítók azonban ma már keresett egyének lévén, jobb anyagi ellátásra tartanak igényt. A jobb anyagi ellátás áldozattal jár, de csak látszólag; ez nem más mint előlegezés. Vannak szükkeblűek, kik rettegnek a nagyobb pénzbeli áldozattól, különösen tanítói fizetéseknél, meg nem gondolva, hogy egy, a tudomány színvonalán álló, fenkölt szellemű tanító mily szellemi hasznára van azon községnek, melyben működik; míg egy a kortól elmaradott elfogult álláspontu tanító, ki előtt csak az jó, mi régi, mily káros és soha ki nem pótolható ürt idéz elő korhadt nézeti s clavult, soha jónak nem bizonyult tanmódja s működése által.

A tudomány, képzettség s általános műveltség emelkedésére van tehát mai napság fő szükségünk, hogy szerencsésen legyőzhessük mindazon belső nehézségeket, melyekkel állami s társadalmi életünk átalakításában meg kell küzdenünk. Szakadatlanul kell tehát előre mennünk a kitűzött cél felé, mely nem más, minthogy az oktatás nálunk is oly tökélyre jusson, mint az ma Németországban áll; mely Németországot nagygyá, erőssé, hatalmassá és gazdaggá tevő. S kiknek köszönheti Németország az európai nemzetek között e fölényt? Erre megfelelt Bismark hsz, midőn kérdozteték egy magas állású állam tisztviselő által, midőn ő, egy szerény kinézésű tisztos egyén iránt a legnagyobb előzékenységet tanusított, kérdezvén Bismarkot ki legyen az a szerencsés ki excellenciád oly benső becsülését bírja? „Ez egy néptanító“ ezeknek köszönhetjük győzelmeinket; az ő szellemi működésök győzte le évek előtt a szellemi fekete sötétséget; terjesztvén a felvilágultságot s a felvilágultságot győzte le ellenségeinket; ezért bírja minden néptanító legbensőbb elismeremet!

Több elismerést tehát néptanítóinknak s jobb anyagi ellátást;

A szükkeblűeknek, ha csak belátásuk van, meglehet mutatni, hogy a tanítók jobb anyagi ellátása, fizetéseiknek felemelése oly befektetett tőke, mely bőven fog kamatozni; a kamat, a község polgárai fainak tökéletes kiképeztetésében: tehát emberi nemesítésében, polgári érettségében, ipari tökéletesítésében álland. Így minden czélszerű kiadás az oktatási téren még nemzet-gazdászati tekintetben is, kamatozó leend; az ezen célra felhasznált tőke, nem más: mint a jövődőtársadalom virágzása — és jólétének előlegezett fizetése. *Vetés melyet aratás követ!!!*

Egy kitünő államférfiu mondá: az állam értékét a népoktatási budgetjéből itélhetni meg. Ez kisebb kiadásban áll az egyes községekre is.

Megértvén ezt sz. kir. Arad városa, utóbbi közgyűlésén elhatározta a közös népiskola tanítóinak fizetését fejenként 200 forint o. é. folyó é. január 1-jétől felemelni, mely már folyó é. is tététt s kijeztetett.

A közös népiskolák tanítóit ez idő szerint ily fizetésben részesülnek:

9 tanító fejenként fa, lak és beiratási illetékel együtt	1200 ft.
9 tanító fizetése	1100 ft.
2 munkatanító egyenként	800 ft.
1 rajztanító fizetése	1200 ft.
1 tornatanító fizetése	400 ft.
1 a tanítókat betegségek vagy egyéb akadályoztatásuk esetében kiegészítő segéd-tanító s iskolaszéki jegyző évi fizetése	650 ft.
2 iskola szolgáló fizetése	400 ft.

Rendkívüli kiadások:

Épületek javítására	1600 ft.
Tanszerek beszerzésére	500 ft.
Faiskola berendezésére	300 ft.
Előre nem látható kiadásokra	1000 ft.

Tehát rendes kiadások:

Házbérekre	1730 ft.
Tanítók fizetésére	18170 ft.
Rendkívüliek	3400 ft.
Összesen	23300 ft.

Ennyi szab. kir. Arad városának ez évi kiadása közös népiskoláira.

Mindezek megírására az a gondolat birt, hogy látván Gyula város előjárósága és polgársága, mint igyekszik más község tanítózeteit a kor kívánalmai szerint emelni, s követésre méltó jó példát figyelembe veendő.

Ha e tudósításom vizshangra találandna, úgy jó ügynek tevék szolgálót!

— **Ujdonságok.**

— **A helybeli rom. kath. hitközség** mult vasárnap népgyűlést tartott, a melyen a nagyszámban jelenvolt egyháztagok a jövő három évre az egyházi és iskolai tanácsot megválaszták. Megválasztattak pedig közfelkiáltással a magyar város részéről: Szulimán István, Keller Imre, ifj. Mogyoróssy János, Seres József, Petik Ambrus, Mondák György, Sz. Kis Mátyás, Tóth András, Szabados József, Grécz József, Czingulsky József, Szabados István és Kálló István. — A német város részéről: Janó Sándor, Dániel János, Dobay János, Hoffmann József, Hoffmann Alajos, Japport Simon, N. Schriffert Antal, Sz. Schriffert Mátyás, Fridrich Mihály egyszersmind szakosztályi jegyző, Gróh Jakab és Gerlein Mihály. — Póttagul: Schriffert Ádám, Eizele József, ifj. Gróh Mátyás, Gróh Márton, Balog Sándor, Pécsy István, Kopasz Ferencz, Répási Antal, Werner Péter, Csomós József, Lindenberger Ignác és Balogh József. — Gondnokokul megválasztattak: Illés József és Licska Ferencz, jegyzőül pedig Bandhauer György.

— **Gyula városa** újraszervezése mint nagy község legközelebb meg fog történni. Az ez ügyben kidolgozott munkálát már elkészülve tegnapi terjesztetett az összes bizottság elé Elfogadása után a megyéhez át-téve, remélhető, hogy ott gyors megoldást nyerend, mi annál is inkább óhajtható, mert jelenlegi községi helyzetünk javítása égető szükség.

— **Az I. b. gyulai takarékpénztár** e hó 15-én kezdendi meg működését, miután az ok, mely miatt eddig meg nem nyílt, legnagyobb részben el van hártva. — Bizton állíthatjuk, hogy e késedelemnek az igazgató választmány egyáltalában oka nem volt. — Ezzel kapcsolatban megemlíthjük, hogy a **gyomai takarékpénztár** mint értesültünk e hó 16-án kezdendé meg működését. — Sikert kívánunk mindkettő működésének.

— **A lapunkban** is hirdetett „Alföld Viszhangja“ című lap, mely Csabán lett volna megjelenendő, mint látszik, nem fog megindulni, mert a szerkesztők még kiskoruk és azok egyike — Gruner Márton — előfizetési díjt is fölszedve, tovább állott. E hírünket egy csabai levél után az „Alföld“-ből vettük át és valódiságáért még egy általában nem kezeskedhetünk.

— **A gyulai közönség** mult szombaton azon magas szerencsében részesült, hogy Duschne mimikai tanárt a hasbeszélésben és pofavágásban színöről színre láthatá. Még pedig mint maga hirdeté „rendkívüli nagy előadásban“, a melyen oly nagy közönség jelent meg, hogy Tháliának itt egy idő óta megfordult vándor papjai a jövedelemmel szívesen beelégedtek volna. — Nagyon sajnáljuk, hogy az arcfintorítások művészet nem lehetett szerencsénk látni, de jövőre, ha csakugyan ismét boldogítani fog bennünket becses látogatásával, magunk is megnézendjük, kivált, ha művészetét még csepiévéssel is megtoldandja.

— **Csóka Sándor** szintársulata előadásait a csabaiak kitartó részvete mellett befejezvé

szébb szoritanunk mindaddig nem szabad, a míg My. ki nem mutatja, hogy azokat vagy azt egy másik, egyenlő képző-erejű tantárggyal felcserélhetni s hogy a jelent meg ismerhetni a mult ismerése nélkül is lehetséges: nem szabad mindaddig, míg az ész tegyelmezettségére, az erkölcsök uralmára, a kedély melegére valamit adunk; vagy más szóval, míg My. és társai anyag — és haszonelviségének elharapódzása folytán Fourier phalanxába bele nem tereltetünk. — De My. véleménye szerint még „pedans“ is a gymnasiális tanrendszer. My. ugy van a kifejezésekkel mint a gyermek a színekkel: illik, nem illik, csak feltűnő, kirívó legyen. Mi is az a pedanság? Montaigne kitünő értekezése szerint természetlen tudósság; Strebel szerint a természetlen tudóssághoz hozzájárul még a formáság hajhászása, a kicsinyeskedés. Akarmelyik értelmezést fogadjuk is el, mindegyikből világos, hogy pedans csak személy lehet, de tanrendszer nem. Ha pedig My. ugy per mops maga is személyekre, a tanrendszer kezelőire, a tanárookra viszi vissza a pedansságot, úgy ajánlom neki, figyelje meg azon dolgokat, a melyekben ugy az írók, mint a beszélők kifejezései szerint nyilatkozik. Ezen kifejezésekből idézek egy csomót a már említett Strebelből: pedans a rendben, pedans a tisztaságban, pedans a kegyességben, pedans a jogban, pedans a művészetben, pedans a tudományban, pedans a mértékletesség stb. Gondolom, elég lesz. Mit kell ezen kifejezésekből következtetni? Először azt, hogy a pedanság alapja az erény; másodsor azt, hogy a pedanság nem volna egyéb, mint az erény tulzása, ha hogy az erényt egyáltalában tulozni lehet. És ezen felfogásnak az élet tökéletesen megfelel. Látott-e már My. erkölteselen, dologtalan pedans embert? Látott-e már kötelességet nem végző, naplopó, gazembert, a kit pedansnak mondtak volna? Nem ugy, édes My. Nem a pedanság baj nálunk iskolában és iskolán kívül, hanem az a kömmelmű felületes, hányd el-ved el munkálkodás, mely nem a volt gymnasiálitákat általában, hanem közülök csak azon nagy szellemeket jellemzi, a kik a világot csupán önmagukért hiszik teremtettnék; a kik a munkába kerülő alapos tudást az üres önhiúsággal akarják pótolni; a kik a rendszeres, időhöz kötött, pontos munkát bornirtságnak vagy jobb esetben pedansságnak tartják; a kik nemes élet-feladatukat ugy gondolják megoldhatónak, ha mindent bírálják, mindent elítélnek a mi saját szük lát- és szenvedély körükbe bele nem vág; a kik ezen eljárásuk által a valóban realitörékvés hitelét csökkentik, a léha nyegleséget tenyészítik. Eszemben sincs a pedansságot, mint nálunk különben is nagy ritkaságot dicsőíteni; de inkább egy legio pedans, mint egyetlen egy az üres fejű, üres keblű, tekintet és pietas nélkül való divatos nagy szellemekből.

Emeljük a népnevelést; ez által biztositandjuk népünket a nemzetek családjában.

Arad júliushó.

Az értelmiség, az igazi műveltség, a tiszta és nemes erkölcs, valamint a valódi szabadság meghonosítását az iskola — még pedig a tiszta humanitás elvén alapuló szabad szellemű iskola testesíti meg. *A nép között a népiskola.*

Hogy pedig ezen magasztos czélokot az iskola által elérhessük, a régen elég jónak feltűnt iskolákat jobbakká kell változtatnunk. „A szabaddá lett föld és munka, a nagy természettani föfedezések, a vasutak, a gőzhajózás, távirászat egész iparéletünk gyökeres átváltoztatását igénylik, hogy az ebben nagyon előre haladt többi európai nemzetek sorában megelhessünk, megmaradhassunk, rendezkedni, szabályozni, átalakítani kell mindent az ujkori viszonyok szerint.“ (Horváth.)

Mi csak úgy történeud, ha paedagogiaiak képzott, az ügyért lelkesedni tudó tanítók lelkiismeretes vezetésére bizzuk hazánk leendő

szébb szorítanunk mindaddig nem szabad, a míg My. ki nem mutatja, hogy azokat vagy azt egy másik, egyenlő képző-erejű tantárggyal felcserélhetni s hogy a jelent meg ismerhetni a mult ismerése nélkül is lehetséges; nem szabad mindaddig, míg az ész tegyelmezettségére, az erkölcsök uralmára, a kedély melegére valamit adunk; vagy más szóval, míg My. és társai anyag — és haszonelviségének elharapódzása folytán Fourier phalanxába bele nem tereltünk. — De My. véleménye szerint még „pedans” is a gymnasiális tanrendszer. My. úgy van a kifejezésekkel mint a gyermek a színekkel: illik, nem illik, csak feltűnő, kirívó legyen. Mi is az a pedanság? Montaigne kitérő értekezése szerint természetlen tudosság; Strebel szerint a természetlen tudóssághoz hozzájárul még a formáság hajhászása, a kicsinyeskedés. Akarmelyik értelmezést fogadjuk is el, mindegyikből világos, hogy pedans csak személy lehet, de tanrendszer nem. Ha pedig My. úgy per mops maga is személyekre, a tanrendszer kezelőire, a tanároknak viszi vissza a pedansságot, úgy ajánlom neki, figyelje meg azon dolgokat, a melyekben úgy az írók, mint a beszélők kifejezései szerint nyilatkozik. Ezen kifejezésekből idézek egy csomót a már említett Strebelből: pedans a rendben, pedans a tisztaságban, pedans a kegyességben, pedans a jogban, pedans a művészetben, pedans a tudományban, pedans a mértékletesség stb. Gondolom, elég lesz. Mit kell ezen kifejezésekből következtetni? Először azt, hogy a pedanság alapja az erény; másodsor azt, hogy a pedanság nem volna egyéb, mint az erény tulzása. ha hogy az erényt egyáltalában tulozni lehet. És ezen felfogásnak az élet tökéletesen megfelel. Látott-e már My. erkölcsstelen, dologtalan pedans embert? Látott-e már kötelességét nem végző, naplopó, gazembert, a kit pedansnak mondtak volna? Nem úgy, édes My. Nem a pedanság baj nálunk iskolában és iskolán kívül, hanem az a könnyelmű felületesség, hányd el-ved el munkálkodás, mely nem a volt gymnasialistákat általában, hanem közülök csak azon nagy szellemeket jellemzi, a kik a világot csupán önmagukért hiszik teremtettnék; a kik a munkába kerülő alapos tudást az üres önhittséggel akarják pótolni; a kik a rendszeres, időhöz kötött, pontos munkát bornirtságnak vagy jobb esetben pedansságnak tartják; a kik nemes élet-feladatukat úgy gondolják megoldhatónak, ha mindent bírálják, mindent elítélnek a mi saját szíük lát- és szenvedély körükbe bele nem vág; a kik ezen eljárásuk által a valóban realis törekvés hitelét csökkentik, a léha nyegleiséget tenyészik. Ezenben sincs a pedansságot, mint nálunk különben is nagy ritkaságot dicsőíteni; de inkább egy legio pedans, mint egyetlen egy az üres fejű, üres keblű, tekintet és pietas nélkül való divatos nagy szellemekből.

Emeljük a népnevelést; ez által biztosítandjuk népünket a nemzetek családjában.

Arad júliushó.
Az értelmiség, az igazi műveltség, a tiszta és nemes erkölcs, valamint a valódi szabadság meghonosítását az iskola — még pedig a tiszta humanitás elvén alapuló szabad szellemű iskola testesíti meg. A nép között a népiskola.

Hogy pedig ezen magasztos célokat az iskola által elérhessük, a régen elég jónak feltűnt iskolákat jobbakká kell változtatnunk. „A szabadá lett föld és munka, a nagy természetani fölfedezések, a vasutak, a gőzhajózás, távirászat egész iparéletünk gyökeres átváltoztatását igénylik, hogy az ebben nagyon előre haladt többi eurpai nemzetek sorában megellessünk, megmaradjassunk, rendezkedni, szabályozni, átalakítani kell mindent az ujkori viszonyok szerint.” (Horváth.)

Mi csak úgy történend, ha paedagogiailag képzett, az ügyért lelkesedni tudó tanítók lelkiismeretes vezetésére bizzuk hazánk leendő

polgárainak kiképezését. Ilyen képzett tanítók azonban ma már keresett egyének lévén, jobb anyagi ellátásra tartanak igényt. A jobb anyagi ellátás áldozattal jár, de csak látszólag; ez nem más mint előlegezés. Vannak szükkeblűek, kik rettegnek a nagyobb pénzbeli áldozattól, különösen tanítói fizetésekénél, meg nem gondolva, hogy egy, a tudomány színvonalán álló, fenkölt szellemű tanító mily szellemi hasznára van azon községeknek, melyben működik; míg egy a kortól elmaradott elfogult álláspontú tanító, ki előtt csak az jó, mi régi, mily káros és soha ki nem pótolható ürt idéz elő korhadtnézeti s clavult, soha jónak nem bizonyult tanmódja s működése által.

A tudomány, képzettség s általános műveltség emelkedésére van tehát mai napság fő szükségünk, hogy szerencsésen legyőzhessük mindazon belső nehézségeket, melyekkel állami s társadalmi életünk átalakításában meg kell küzdenünk. Szakadatlanul kell tehát előre mennünk a kitűzött cél felé, mely nem más, mint hogy az oktatás nálunk is oly tökélyre jusson, mint az ma Németországban áll; mely Németországot nagygyá, erőssé, hatalmassá és gazdaggá tevő. S kiknek közhíri Németország az eurpai nemzetek között e fölényét? Erre megfelelt Bismarck hsz, midőn kérdeztek egy magas állású állam tisztviselő által, midőn ő, egy szerény kinézésű tisztviselő iránt a legnagyobb előzékenységet tanusított, kérdezvén Bismarckot ki legyen az a szerencsés ki excellenciáid oly benső becsülését bírja? „Ez egy néptanító” ezeknek köszönhetjük győzelmeinket; az ő szellemi működésök győzte le évek előtt a szellemi fekete sötétséget; terjesztvén a felvilágultságot s a felvilágosultság győzte le ellenségeinket; ezért bírja minden néptanító legbensőbb elismerésemet!

Több elismerést tehát néptanítóinknak s jobb anyagi ellátást;
A szükkeblűeknek, ha csak belátásuk van, meglehet mutatni, hogy a tanítók jobb anyagi ellátása, fizetéseknek felemelése oly befektetett tőke, mely bőven fog kamatozni; a kamat, a község polgárai fiainak tökéletes kiképezetésében: tehát emberi nemesítésében, polgári érettségében, ipari tökéletesítésében álland. Így minden célszerű kiadás az oktatási téren még nemzet-gazdasági tekintetben is, kamatozó leend; az ezen célra felhasznált tőke, nem más: mint a jövődó társadalom virágzása — és jólétének előlegezett fizetése. *Vetés melyet aratás követ!!!*

Egy kitűnő államférfi mondá: az állam értékét a népoktatási költségéből ítélni meg. Ez kisebb kiadásban áll az egyes községekre is.

Megértvén ezt sz. kir. Arad városa, utóbbi közgyűlésén elhatározta a közös népiskola tanítóinak fizetését fejenként 200 forint o. é. folyó év január 1-jétől felemelni, mely már folyó év szeptember 1-jétől s kijeztetett.

A közös népiskolák tanítói ez idő szerint ily fizetésben részesülnek:

9 tanító fejenként fa, lak és beiratasi illetékek együtt	1200 frt.
9 tanító fizetése	1100 frt.
2 munkatanítónó egyenként	800 frt.
1 rajztanító fizetése	1200 frt.
1 tornatanító fizetése	400 frt.
1 a tanítókat betegségek vagy egyéb akadályoztatásuk esetében kiegészítő segéd-tanító s iskolaszéki jegyző évi fizetése	650 frt.
2 iskola szolga fizetése	400 frt.
Rendkívüli kiadások:	
Épületek javítására	1600 frt.
Tanszerek beszerzésére	500 frt.
Faiskola berendezésére	300 frt.
Előre nem látható kiadásokra	1000 frt.
Tehát rendes kiadások:	
Házbérekre	1730 frt.
Tanítók fizetésére	18170 frt.
Rendkívüliek	3400 frt.
Osszesen	23300 frt.

Ennyi szab. kir. Arad városának ez évi kiadása közös népiskoláira.
Mindezek megírására az a gondolat birt, hogy látván Gyula város előjárósága és polgársága, mint igyekszik más község tanítózeteit a kor kívánalmai szerint emelni, e követésre méltó jó példát figyelembe veendi.

Ha e tudósításom viszhangra találandna, úgy jó ügynek tevék szolgálatot!

— **Jegyzéke** a gyulai kir. törvénytörvényeknél 1872. július 15., 16., 17. és 18-án előadandó bünpereknek.

- Előadó: *Nogáll László bíró.*
- 585—1872. Plása Péter és társai tolvajsági ügye.
 - 684—1872 Kós Patai Sándor és társai súlyos testi sértési ügye.
 - 680—1872. Gyulás Imre tolvajsági ügye.
 - 681—1873 Heribert János és társai súlyos testi sértési ügye.
 - 659—1872. Dézsi Jakab és társai tolvajsági ügye.
 - 735—1872. Maglóci Zsuzsanna gyermek gyilkossági ügye.
 - 647—1872. Gergely Mihály és társai súlyos testi sértési ügye.
 - 711—1872. Stiasny Pál és társai életbiztosítás elleni vétségi ügye.
 - 736—1872. Pollák Mózes és társai sikkasztási ügye.
 - 729—1872. Zevegvi Mária és társai sikkasztási ügye.
 - 741—1872 Mengyán András súlyos testi sértési ügye.
 - 732—1872. Hajdu Ferencz és társai tolvajsági ügye.
 - 737—1872. Cs. Kis Sándorné tolvajsági ügye.

Ujdonságok.

— **A helybeli rom. kath. hitközség** mult vasárnap négygyűlést tartott, a melyen a nagyszámban jelenvolt egyháztagek a jövő három évre az egyházi és iskolai tanácsot megválaszták. Megválasztottak pedig közfelkiáltással a magyar város részéről: Szulimán István, Keller Imre, ifj. Mogyoróssy János, Seres József, Petik Ambrus, Mondák György, Sz. Kis Mátyás, Tóth András, Szabados József, Grécz József, Czingsulzky József, Szabados István és Kálló István. — A német város részéről: Janó Sándor, Dániel János, Dobay János, Hoffmann József, Hoffmann Alajos, Jappórt Simon, N. Schriffert Antal, Sz. Schriffert Mátyás, Frdrich Mihály egyszersmind szakosztályi jegyző, Gróh Jakab és Gerlein Mihály. — Póttag: Schriffert Ádám, Eizele József, ifj. Gróh Mátyás, Gróh Márton, Balog Sándor, Pécsy István, Kopasz Ferencz, Répási Antal, Werner Péter, Csomós József, Lindenberger Ignác és Balogh József. — Gondnokokul megválasztottak: Illés József és Licska Ferencz, jegyzőül pedig Bandhauer György.

— **Gyula városa** újraszervezése mint nagy község legközelebb meg fog történni. Az ez ügyben kidolgozott munkálat már elkészülve tegnap terjesztetett az összes bizottság elé Elfogadása után a megyéhez áttele, remélhető, hogy ott gyors megoldást nyerend, mi annál is inkább óhajtható, mert jelenlegi községi helyzetünk javítása égető szükség.

— **Az I. b. gyulai takarékpénztár** e hó 15-én kezdendi meg működését, miután az ok, mely miatt eddig meg nem nyilt, legnagyobb részben el van háritva. — Bizton állithatjuk, hogy e késedelemnek az igazgató választmány egyáltalában oka nem volt. — Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a **gyulai takarékpénztár** mint értesültünk e hó 16-án kezdené meg működését. — Sikert kívánunk mindkettő működésének.

— **A lapunkban** is hirdetett „Álföld Viszhangja” című lap, mely Csabán lett volna megjelenendő, mint látszik, meg fog megindulni, mert a szerkesztők még kiskorúak és azok egyike — Grüner Márton — előfizetési díjt is fölszedve, tovább állott. E hírünket egy csabai levél után az „Álföld”-ből vettük át és valódiságáért még egy általában nem kezeshedhetünk.

— **A gyulai közönség** mult szombaton azon magas szerencsében részesült, hogy Duschne mimikai tanárt a hasbeszélésben és pofavágásban színről színre láthatá. Még pedig mint maga hirdeté „rendkívüli nagy előadásban,” a melyen oly nagy közönség jelent meg, hogy Tháliának itt egy idő óta megfordult vándor papjai a jövedelemmel szivesen beelégedtek volna. — Nagyon sajnáljuk, hogy az arcfantóritások művészt nem lehetett szerencsénk látni, de jövőre, ha csakugyan ismét boldogítani fog beünket becses látogatásával, magunk is megnézendjük, kivált, ha művészetét még csepevéssel is megtoldandja.

— **Csóka Sándor** szintársulata előadásait a csabaiak kitartó részvéte mellett befejezvé

onnan Békésre ment, hol tegnap volt előadásait megkezdendő. Óhajtatunk, hogy pályáján ott is sikert arasson.

— **Szerencsétlenség.** Egy vidéki ácsmester a csabai indóháznál egy vagon előtt állva, annyira elmerült a beszélgetésben, hogy nem vevé észre a másiknak közeledtét, az összeütközés által karját töré.

— **Debreczen a bécsi vilákiállítás.** Katona András, debreczeni iparos egy csikóbőrös kulacsot s egy szeredást fog a kiállításra küldeni. A kulacsot valódi remekműnek mondják. Egyik oldalán az ország címere s a kiállító neve, a másikon Debreczen címere díszlik.

— **A borsod-miskolczi kihazasító egyeslet,** mely szédelgéseivel a közönséget több millióig megkárosítá — zár alá vétetett, Miskolczon, Pesten és Aradon. — Követni fogja ezt valószínűleg a többi ügynökségek zár alá vétele is. — Mint hallatszik a befizetett összeg Gyulán még eddig jelentéketlen, de az illetőkre azért eléggé sújtó. — Ismét egy a közönség zsebe árán nyert leczke, hogy odafenn egy kissé, körültekintőbbek legyenek a pénzintézetek engedélyeinek megadásában.

— **Néhány ügynev. bank,** minők Pesten minden zugban találtak, most pályázatot hirdet néhány fogdmegre, vagy is oly utazó ügynökkre, kik sok sorsjegyet tudnak elhelyezni részletfizetésekre. Képzelteti a t. olvasó, mily fajta bankok az ilyenek, melyeknek fő üzletök a szédelgés ez ága. Mi azonban kötelességünknek ismerjük a t. közönséget óvni, nehogy minden jött ment agensfélének lépze kerüljön, mert hiszen még mindenki vizsgál emlékezhetik a Sándor-féle bankháza, a mely szintén sorsjegyeket árulgatott a vidéki közönségnek részletfizetésre és aztán 200000 forint deficittel meg néhány napi fogsággal tovább állott, a részletfizetők pedig még most is várhatják a visszafizetés napját. — Mi azt igen jól tudjuk, hogy a sorsjegyvásárlás egyszerű nem minden embernél lehetséges és azért csak két módot ajánlhatunk e célra: vagy álljanak össze többen és alakítsanak sorsjegyvásárló társulatot és csak magában azon többlet mit a bankárnak fizetnek is jutalmazza a vállalatot, vagy pedig ha ezt nem tehetik, vásárolják sorsjegyeiket ismert hiteli bankházakban, ne pedig zugbankároknál, a kik különben sensalok szoktak lenni és csak akkor veszik fel a bankár címet, midőn valami nagy szédelgésben török a fejöket. Tehát csak óvatosság! (Sz. S.)

— **Vásárunk közeledtével** mint kövétésre méltó szabályrendeletet közöljük Makó városának a makói országos vásárok alkalmával megjelenni szokott sátoros cigányok, csonka és nem csonka idegen koldus társaságoknak az országos vásár és városból való kitiltása végett tett intézkedését.

„Az országos vásárok alkalmával sátoros cigányok és idegen koldusok megjelenése az alábbi indokoknál fogva befogatás és erős fedezet melletti elkisérteés terhe alatt ezenel betiltatik.

Indokok.

- Mert a sátoros cigányok, mint számtalan eset tanuskodik, nem vásárlás, hanem tolvajlás, és zsebmetszés végett látogatják a vásárokat.
- Mert az országos vásárokat látogatni szokott nyomorék koldusbandák, nem természetsszulte nyomorékok, hanem vétkes erőszak áldozataiból állanak.
- Mert számtalan példa bizonyítja azt, hogy az ily koldus bandák a legkegyetlenebb gyilkossággal összekötött rablásokat követik el.
- Mert az ily bandák a koldulásból üzlet csinálnak, s épen azért gyönyörű társaságunk szaporítása végett ártatlan és nem ritkán jó családok gyermekeit lopják el és csonkítják meg.
- Mert az ilyen bandák további létezése a közérkölcösiség és társadalmi élet haladásával merőben ellenkezik, a 19-ik századnak pedig gunyos felkiáltópéldányai
- Mert csak így lehet elérni azt, hogy eme bűnös iparág végleg beszűntetessék.

(S. S.) **Ismeretlen szörnyállat** Egy szarvasi fiatal ember közelébb a halásztelki Köröspart mellett vadászgatván, a sűrű sásban egy sárgás szürű négy lábú állat ugrott fel előtte. A mi vasárnapi pusztánk a helyett hogy rálött volna utána vetette magát. Az állat egyenesen a körösnek tartott, a midőn a vízbe akart volna szökni, fiatal emberünk megragadta; de az állat oly erős marást ejtett ujan,

hogy kénytelen nyomatlan pös szörny? nitjuk, hogy dul környék — A lekedési n dek társain szállítás vagy nya, K-Lac vezetőndő n dély egy év

A békés lai, szarvasi által a 64-ik mári nagyb remüködése délután 4 ó a békésmeg zendő díszl egybekötött nagy érdem

- Dalári zenéjét ez
- Szente kisértelet.
- Dalárv kitűzött jutu
- Intés. szerzette Mi
- Harczó sérettel.
- Szózat. Helyárák 1 frt. Állóh Felülizete

Az előadás rendezendő mélyenként

A dísz ve 8 óraker következő 1 „Nagy borbély” ez ház tagja.

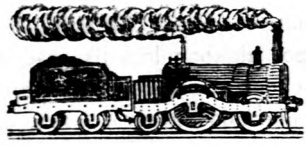
- „Első seny művét lett előadja első hegedű
- a) „D irálybau) sz b) Valse zongorán el
- „Ered rányi Korn előadv) zo mann Alex
- „Maga zongora kis ur a nemze
- „Rákó Zongorán e Helyárák jegy 1 frt.

A rende előmutatója kir. szabac Czeglédre, szes vonak várad-szeg vissza 2-ik azeri utazá

Felkérte a jövőhet nek azért urhoz ford

— (S. S

11.) — R csi és csal szén az au ták a mut termést. M által kíván korolni, h nek érték lett — na czélszerű lással seg felmondás ticai tekir tosb egye — Ism

Vasuti menetrend.

Nagyvárad — Eszék.

Nagyvárad indul 5 ó. 5 p. d. u., 7 ó. 55 p. reggel.
Szalonta indul 6 ó. 25 p. este, 10 ó. 18 p. d. e.
Sarkad indul 7 ó. 4 p. este, 11 ó. 27 p. d. e.
Gyula indul 7 ó. 34 p. este, 12 ó. 38 p. d. u.

Csaba érkezik 8 ó. 1 p. este, 1 ó. 13 p. d. u., ind.
8 ó. 41 p. este, 4 ó. 10 p. reggel.
Oroszáza indul 9 ó. 45 p. este, 6 ó. 25 p. reggel.
H.-M.-Vásárhely indul 10 ó. 44 p. éjjel, 8 ó. 16 p. reg.
Szeged érkezik 11 ó. 29 p. éjjel, 9 ó. 16 p. d. e. ind.
3 ó. 24 p. reggel, 2 ó. 10 p. d. u.
Szabadka indul 5 ó. 1 p. reggel, 4 ó. 36 p. d. u.
Zombor indul 7 ó. 14 p. reggel, 7 ó. 29 p. este.
Gombos-Bogojeva érkezik 8 ó. 24 p. reggel, 8 ó. 46 p. este.
Eszék érkezik 10 ó. 46 p. d. u., 11 ó. 14 p. éjjel.

Eszék — Nagyvárad.

Eszék indul 4 ó. d. u., 3 ó. reggel.
Gombos-Bogojeva indulás 6 ó. 19 p. este, 5 ó. 30 p. reggel.

Pest — Arad — Temesvár.

Pest indul 7 ó. 30 p. reggel, 6 ó. 5 p. este.
Czegléd indul 10 ó. 18 p. reggel, 9 ó. 5 p. este.
Szolnok indul 11 ó. 7 p. d. e., 10 ó. 37 p. éjjel.

Csaba indul 2 ó. 1 p. d. u., 3 ó. 30 p. reggel.
Arad érkezik 3 ó. 42 p. d. u., 6 ó. 4 p. reggel, ind.
4 ó. 5 p. d. u., 6 ó. 24 p. reg.
Temesvár érkezik 7 ó. 27 p. este, 8 ó. 59 p. reg.

Temesvár — Arad — Pest.

Temesvár indul 8 ó. reggel, 5 ó. 30 p. d. u.
Arad érkezik 11 ó. 52 p. d. e., 8 ó. 40 p. este.
indul 12 ó. 25 p. d. u., 9 ó. 4 p. este.
Csaba indul 2 ó. 10 p. d. u., 11 ó. 41 p. éjjel.
Szolnok indul 5 ó. 1 p. d. u., 4 ó. 17 p. reggel.
Czegléd érkezik 5 ó. 47 p. este, 5 ó. 36 p. reggel.
Pest érkezik 8 ó. 37 p. este, 8 ó. 43 p. reggel.

HIRDETÉSEK.

KIVONAT OBETKO és ERNYEI

39. számú cég raktárában
ARADON

melyet a n. érd. közönség becses figyelmébe ajánlanak.

Szalma kalapok fiúk és leányoknak 40, 50, 60 kr., urak és hölgyeknek 80 kr. 1 frt. 1 frt 50, 2 frt., azonkívül mindennemű Panama, florentin és lószőr kalapok.
Szövet kalapok fiuknak 2 frt., uraknak 2,50, 3 frt.
Úti és vadászati sapkák. Selyem és más szövet fiuknak 1 frt., 1,20 kr., uraknak 1,20, 1,50 kr., 2 frt.
Kalap minták hölgyeknek 30, 35, 40 kr. Lack fénykalapok hölgyek és leányoknak 1,20, 1,50, 1,70 kr.
Női komodczipők, bőr és szövet 90, 95 kr. 1,20, 1,75 kr. Sarkasok finomak 2,20, 2,30, 2,50, 2,70 kr.
Női magas sarkos-czipők eberlasting oldalt-fűzős 2,80 kr., előlfűzős vagy ruganyos 3 frt., 3,50, 3,70 kr., 4 frt., 4,50 kr., 5 frt.
Női magas czipők zerge- vagy kesztyűbőr, nagyobb részt szegzett talppal 3,80, 4,50, 5, 50 kr.
Közönséges gyermek kis czipők bőr vagy szövet 50, 60, 80, 90 kr., 1 frt. Finomabbak gombbal és sarkkal 1,25, 1,30, 1,50 kr. Egész magasak, eberlasting lack orral 1,60, 1,80 kr., 2 frt., nagyobbak 2,20, 2,50, 2,80 kr., 3 frt. Zerge-bőr gyermek-czipők szegzett talppal, réz orral, melyek tartósságára nézve kitűnőek 2,20, 2,50, 2,80 kr., 3 frt. 3,50 kr.
Férfi lábbelik fénymázos bőr, zerge- és kesztyűbőr 5 frt., 5,50 kr., 6 frt.
Diszes férfi lábbelik egész lack vagy kesztyűbőr lack orral 6 frt., 6,50 kr.
Vastag talpu lábbelik fénymázos vagy orosz lack bőr 6,50 kr., 7 frt., 7,50 kr., 8 frt.

Fiú lábbelik szegzett talppal és ruganyal, kívánatra réz orral 2,30, 2,80 kr., 3 frt., 3,50 kr., 4 frt.
Férfi fehérneműk, színes vagy fehér ing, Cosmanos, szövet, vagy finom chiffon 1,20 1,50, 1,80 kr., 2 frt., 2,50.
Gatyák fonal vászonból 1,30, 1,40, 1,60, 1,80 kr. Hat darab finom gallér 90 kr. 1,20. 1,50 kr. Egy pár finom kézelő 40, 50 kr.
Női fehérneműk, gallérok és kézelők moule és chiffon szövetből, legújabb kiállításban; azon kívül broche kendők és himzett zsebkendők, fátolok, csipke és szalagneműek, ing és belésvásznak, gépi és varró czérnák, mindennemű kötő és horgoló pamutok, ruha disz-rojt és minden előforduló rövid árak.
Prágai glacié keztyűk urak és hölgyeknek, 75, 90 kr., 1 frt.
Valódi párizsi Javin-féle dupla varrásu glacié keztyűk, melyek kitűnő tartósságok által igen kedveltnek 1 pár 1,40 kr.
Szövetkeztyűk gyermekeknek 15, 20, 25 kr. Urak és hölgyeknek 30, 40, 50, 60 kr.
Katonai keztyűk 70, 90 kr., 1 frt. Színes öz- és szarvas-bőr keztyűk 1 frt., 1,10, 1,20, 1,60 kr., 2 frt.
Férfi csokrok és nyakkendők, változatos alakokban 15, 20, 30, 40, 50 krtól.
Harisnyák, tarka és fehér színben gyermekeknek 15, 20, 25 kr., urak és hölgyeknek 30, 40, 50, 60 kr. Vászons harisnyák uraknak, különösen sokat járónak ajánlható. 1 pár 50, 60 kr.
Napernyők pamutból 80 kr., 1 frt., 1,20, 1,50 kr. Selyemből 2 frt., 2,50, hosszú nyelűk

2,80 kr., 3 frt., 3,50 kr., 4 frt. Férfi napernyők 2,50 kr., 3 frt., 3,50 kr. Mérnöki óriása ernyők 10, 12 frt.
Esőernyők pamutból 1,35, 1,50 kr., 2 frt., 2,50 kr. Alpaca szövet 2,80, 3 frt., 3,50, 4 frt. Selyemből 5, 6, 8, 10, 12 frt.
Eső-vízmentes köpenyek uraknak 10, 12, 14, 16 frt.
Védőszárak (gamaschen) 5, 6, 8 frt.
Utazó kézi kofferek 3., 3,50, 4, 5, 6 frt., nagyobbak 7, 8, 9 frt. Egész nagy női fűzői kofferek betét és külön osztályokkal 10, 12, 14, 16 frt.
Kézi táskák, szövet és bőr 2., 2,50, 3., 3,50 4, 5, 10 frt.
Berendezett toilette kézi táskák 15, 20, 25, 30 frt.
Utazó göngyök (rouleaux) 1,50, 2 frt., 2,50, 3 frt. Utazó (necessair) szekrények 5, 6, 8, 10, 15 frt.
Ingartató, szivacs, szappan tartók, uti írószekrények, tükrök és ivó-poharak, látszóvelek, légpárnák, láb és uti pokróczok és plaidok szíjjakkal együtt és minden szakmába vágó tárgyak.
Illat szerek, szappanok, fogporok és pasták, a leghiresb orvosoktól.
Bőr-, Bronz- és fatárgyak, különösen névnapra és alkalmi ajándékok ajánlhatók.
Ékszeresek, broche és fűbevalók, mell- és kézelő-gombok, nyak és karékek, bronce csont készítés cautechuk és talmi-aranyból
Levél papírok név- vagy kezdőbetűkkel (monogrammal) 100 db. 1,40, 1,60, 1,80 kr., Kívánatra czimerrel vagy bármily jelvény-nyel arányos árban.
Non plus ultra kávéfőzők, melyekből kitűnő erős kávé nyerhető, 5,50, 6,50, 7,50 kr.
Vaj- és habverő gép üvegből 6., 6,50 kr.
Sodavíz készítő gép. mellyel 10 perc alatt a legjobb sodavíz készíthető, 9,50, 10,50, 11, 50 kr.
Alpaca és alpaca ezüst evő-eszközök, tálcák, gyertyatartók és többnemű asztali készletek. Ezen érc közvetlen az ezüst után sorolható, tartósságáért 10 évig jót állunk.
Kosarak, változatos alakban, kézi, piaci és

gyümölcs kosarak, ételhordó és evő-eszközöknek való kosarak, fa és papírhoz való, végül béleső kosarak spanyol nádból.
Fényképekhez való keretek aranyozva éstermészetes fából, szegletes és oval alakban, minden nagyságban.
Kávé perkelők és őrlők.
Cukor szelenczék és cukor vágók. Gyors melegítők és felöntő kávé maschinák.
Pléh tálcák és pohártartók. Fiókos és oszlopos tükrök.
Pipa-állványok és asztalok. Madár kalitkák és aranyhal tartók.
Ablakredők, fából szövö igen czélszerű találmány a szoba levegőt folytonos mérséklésben tartja a nap heve és hideg ellen. — Rendeléseknél szükséges az ablak belső világ nagyság mértéke, darabja 2,80, 3., 3, 50 kr., 4. 5 frt. melyek természetes fából és festéssel kaphatók.
Kitűnő porcellán-ragasztó 1 üveg 30 kr.
Brőne-féle folt tisztító, selyem-, szőr- és szövetből, 30 kr.
Moly és és bolha por, 1 üveg 25 kr.
Poloska vesztő folyadék 30 kr.
Ezüst és arany, valamint üveg tisztító por 10 kr., Rozsda folt kivető szesz, fehér neműből 25 kr. 1 doboz tyükszem gyűrű 25 kr. 1 üveg kitűnő tinta 20 kr. 1 üveg kék vagy veres tinta 20 kr.
Valódi bécsi fénymáz (wachs) mely a bőrt puhán és folytonos fényben tartja, 1 font 35 kr.
Illatos enyv, pléh dobozban ecsettel 50 kr.
Bőrpuhító kenőcs különösen löszerszámok és gépi szjakhoz alkalmazhatók. 1 doboz 20 kr.
Ruha bélyegző tinta, 1 üveg 70 kr.
Pulcherin, legártatlanabb arc-szépítő, szeplő, májfoltok és kiütések ellen 1 üveg 80 kr.
Gyermek szoptató üvegek különböző alakban 40, 50, 60 kr., felül gummival.
Gyermek játékok. Szekrényben és egyenkint nagyválasztékú bábu, társas játékok.
Postai rendelvények a leggyorsabbban eszközöltetnek.

5-6 Ház eladás. 41)

Alólirottak a „Komló“ vendéglőhöz címzett saját háza szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó, vagy mint vendéglő 3 évre bérbeadó.
Ertekezhetni a bennlakó tulajdonossal.
Ugyanott egy varrógép is eladó.
Szabó Sándor.
Gyulán.

Haszonbérleti hirdetés.

Gyula városa közelében, vízmentes helyen ötfertály telek, egy járandóság 2 hold nádvági rét és 13 ezer tőke szőlő, lakház és minden gazdasági épületekkel állatva f. é. Szent-Mihály naptól kezdve három évre kéz alatt haszonbérbe kiadatik. — Vállalkozók jelentsék magukat Gyulán, Hoffmann Mihály ny. tisztartó urnál.
51) 3-3

Ház haszonbérbe-adás.

Mező-Berény községében a főtéren egy nagy bolt szobával és pinczével, ugyanazon udvarban egy lakosztály, mely áll: konyha, kamra és három szobából, — azonnal vagy f. évi október 1-től több évekre haszonbérbe adandó. A haszonbérleti kívánók, személyesen vagy írásilag helyben Megele Bertalan kasznár urhoz forduljanak.
55) 1-3

Mayer Mihálnál Gyomán

a vasút közelében egy egészen jó szerkezetű
GŐZGÉP
szabad kézből eladó. — Ertesítést nyerhetni ugyanott a tulajdonosnál. 52) 3-3

Egy

kereskedő segéd

ki fűszer, és vegyes kereskedésben, mint gyakornok volt alkalmazva e minőségben alkalmazást keres. — Bővebb értesítést levél útján S. J. Csabára czimezve.
53) 1*

A rendezés az augusztus 1-én rendezett nyitónak s a módot felhívta a sikerültebb nyelmissé okból, nehelyen helyen több közsé osztattak, az elárult bizottnak a géig kapla a rendezés meghívni, ismeretlen akaratán radhatna; árusító t. gyeket is hogy azok hessen. — zönséget, 1-től 8-ig hat Gyulán nagyon alpolgáiroseiket megmozditsák. Jegyek, tők az al

1. K.-L
2. Szeg
3. F.-G
4. Vész
5. K.-T
6. Dob
7. Szar
8. Gyor
9. End
10. B.-
11. Bé
12. M.-
13. Gy
14. Ké
15. Gy
16. Or
17. T.-
18. Bá
19. Uj
20. Ó-

Ön e la miért nem kében — álja azt, u Állhatat nye mellett nittatásáva vetlenség. Azt várt kép kiküsz gal, — m (6 óra he kat okoz, há követk hogy tová lis tantárg De ön hogy a sz ama 8 év a holt ny